

Saamelaiskäräjien hallituksen ratkaisu Saamelaiskäräjävaalien 2015 lopputuloksesta tehtyjen oikaisuvaatimusten johdosta

Vuoden 2015 Saamelaiskäräjävaalien lopputuloksen johdosta tehdyt oikaisuvaatimukset ja niiden perusteet

Saamelaiskäräjien vuoden 2015 vaalien tuloksesta tehtyjä saamelaiskäräjälain 40§:n mukaisia oikaisuvaatimuksia käräjien hallitukselle on säädettyssä määräajassa tehty yhteensä viisi kappaletta. Valitukset ovat osittain hieman toisistaan poikkeavasta ulkoasusta huolimatta osoittautuneet vaatimuksiltaan ja perusteiltaan saman sisältöisiksi, minkä vuoksi valitukset on käsitelty Saamelaiskäräjien hallituksessa yhtenä asiakokonaisuutena. Yksittäisiä äänioikeutettuja on ollut valituksissa valittajina yhteensä 11 henkilöä, kaikista saamelaisten kotiseutualueen kunnista.

Valittajien vaatimukset:

Valituksissa on saamelaiskäräjälain 40§:n (1279/2002) mukaisesti vaadittu, että saamelaiskäräjien hallitus jättää vahvistamatta saamelaiskäräjien vuoden 2015 vaalien tuloksen. Lisäksi on vaadittu, että vaalit määrätään uusittavaksi.

Valituksissa käytetty vaatimusten peruste lyhyesti:

Korkein hallinto-oikeus (KHO) on vuoden 2015 vaaleissa hyväksynyt saamelaiskäräjien vaaliluettelon merkittäviksi 93 uutta henkilöä vastoin saamelaisten tahtoa ja loukaten saamelaisten itsemääräämisoikeutta. Ratkaisujen kautta vaaliluettelon nyt merkittyjen sukulaiset tulevat kaiken todennäköisyyden mukaan sankoin joukoin hakeutumaan äänestäjiksi seuraavissa vaaleissa, mikä edistäisi saamelaisten vastentahtoista sulauttamista pääväestöön.

”KHO on hyväksyessään nämä henkilöt saamelaisiksi menetellyt virheellisesti ja erehtynyt. KHO:lla ei ole vuoden 1999 vaaliratkaisujen jälkeen ollut päätöksissään selkeää linjaa, jonka myös saamelaiset voisivat tunnistaa. Ns. kokonaisharkintaan perustuvat KHO:n ratkaisut poikkeavat saamelaiskäräjälain saamelaismääritelmän sanamuodosta. Ne poikkeavat myös Suomen Perustuslaista ja Suomea sitovista kansainvälisistä ihmisoikeussopimuksista, kuten kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen (KP-sopimus) 1 ja 27 artikloista.

Kokonaisharkinnaksi kutsumansa operaation kautta KHO on päättänyt hyväksyä saamelaiseksi henkilöitä, jotka eivät täytä ensimmäistäkään saamelaismääritelmän objektiivisista kriteereistä. Monissa KHO:n ratkaisuista nimenomaisesti todetaan, ettei hakija täytä laissa vaadittuja kriteerejä. Lain sanamuodon vastaisesti KHO kuitenkin määrää ottamaan valittajan vaaliluettelon. Tällainen määritelmän tulkinta johtaa massatoiminnassa kuten vaaleissa vaaliluettelon hakeutujien erilaiseen kohteluun samanlaisissa tapauksissa eli mielivaltaan. KHO:n harkinnan lähtökohtana ei liene se, että tuomioistuimien tuntisi saamelaisia paremmin sen, kuka kuuluu saamelaisten paikallisiin yhteisöihin ja kuka ei. Kun tällaista tietoa ei ole tuomioistuimessa, KHO on ratkaisuillaan ottanut itselleen sen harkintavallan, joka saamelaiskäräjälain, perustuslain ja KP-sopimuksen mukaisesti kuuluu Suomessa saamen kansaa ja alkuperäiskansaa edustavan saamelaiskäräjien elimille.

Äänioikeutettujen määrän lisääntyminen kuten Enontekiön kunnassa on saamelaiskäräjien kuntakohtaista edustajien kiintiötä ajatellen vaikuttanut vaalien tulokseen. Uudet äänestäjät ovat vaikuttaneet siihen, että eräät saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksien, kuten itsemääräämisoikeuden ja maa-oikeuksien, voimakkaammat puolustajat ovat jääneet valitsematta.

Saamelaiskäräjien hallituksen ratkaisu

Valitusten ratkaisemisen juridiset perusteet

Valitusten tarkastelussa juridiselta kannalta keskeinen merkitys on saamelaiskäräjälain 40 ja 40a§:n tulkinnalla.

40 § (30.12.2002/1279)

Vaalien tulosta koskeva oikaisuvaatimus ja valitus

Äänioikeutettu, joka katsoo, että vaalilautakunnan päätös vaalien tuloksen vahvistamisesta tai vaalien toimittamiseen liittyvä muu toimenpide on lainvastainen, voi tehdä saamelaiskäräjien hallitukselle oikaisuvaatimuksen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona vaalilautakunta on vahvistanut vaalien tuloksen.

Saamelaiskäräjien hallituksen on käsiteltävä oikaisuvaatimus kiireellisesti ja viimeistään ennen vaalivuoden loppua.

Saamelaiskäräjien hallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona asianomainen on saanut käräjien hallituksen päätöksen tiedoksi. Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Jos vaalilautakunnan 1 momentissa tarkoitettu päätös tai toimenpide on ollut lainvastainen ja tämä on vaikuttanut vaalien tulokseen, vaalien tulosta on oikaistava ja valtioneuvoston tarvittaessa määrättävä saamelaiskäräjien jäsenet ja varajäsenet vaalien oikaistun tuloksen mukaisesti.

Jos vaalien tulos ei ole oikaistavissa, vaalit on määrättävä uusittavaksi.

40 a § (30.12.2002/1279)

Valituksen johdosta uusittavat vaalit

Uusittavien vaalien toimittamisesta huolehtii, mikäli mahdollista, sama vaalilautakunta kuin kumotuissa vaaleissa. Uusittavissa vaaleissa käytetään samaa lainvoimaista vaaliluetteloa ja ehdokasluetteloa kuin kumotuissa vaaleissa, jollei saamelaiskäräjien hallitus tai korkein hallinto-oikeus päätöksessään toisin määrää. Uusittavien vaalien toimittamisesta on soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä varsinaisten vaalien toimittamisesta on säädetty.

Uusittavat vaalit toimitetaan sen kalenterikuukauden aikana, joka alkaa kahden täyden kalenterikuukauden kuluttua 1 momentissa mainitun päätöksen antamisen jälkeen. Vaalitoimitus aloitetaan lähettämällä äänioikeutetuille 29 §:ssä mainitut vaaliasiakirjat.

Uusittavien vaalien tuloksesta on heti ilmoitettava oikeusministeriölle.

Jotta vaalien lopputuloksesta tehty oikaisuvaatimus tai valitus 40§:n sanamuodon mukaisesti voitaisiin hyväksyä, on siis kahden edellytyksen täyttyttävä:

- 1) Vaalilautakunnan päätös vaalien tuloksen vahvistamisesta tai vaalien toimittamiseen liittyvä muu toimenpide on lainvastainen ja
- 2) Päätös tai toimenpide on vaikuttanut vaalien tulokseen.

Vaalien toimittamiseen ja vaalilautakunnan päätökseen vahvistaa vaalien lopputulos –liittyvät toimenpiteet valitusten kohteena

Jotta kysymyksessä olevien valitusten sisältämät väitteet voidaan ymmärtää ja vuoden 2015 vaalien toimittamiseksi perustetun vaalilautakunnan työtä tarkastella työn lopputuloksen sekä prosessin lainmukaisuuden näkökulmasta, on asiakokonaisuuden taustaa käytävä läpi pidemmältä ajanjaksolta. Nyt käsiteltävänä olevat valitukset sisältävät historiallisen analyysin nykyisin voimassa olevan saamelaiskäräjälain 3§:ään sisältyvän saamelaismääritelmän taustasta ja lainkohdan vakiintuneesta tulkinnasta sekä ristiriidoista suhteessa korkeimman hallinto-oikeuden viime aikojen epäyhtenäiseen tulkintakäytäntöön määritelmän soveltamisessa. Lisäksi valituksissa on kuvattu myös käytännön tasolla se, miten korkeimman hallinto-oikeuden suhteellisen suurta vaaliluetteloon hakeutujien joukkoa koskevat ratkaisut näyttäytyvät alkuperäiskansan itsensä näkökulmasta.

Valitukseen sisältyvä näkemys siitä, mitä toimenpiteitä vaalien toimittamisen yhteydessä on tarkoitettu pidettävän lain vastaisina saamelaiskäräjälain 40§:n tarkoittamalla tavalla, on jäänyt osittain avoimeksi. Asiayhteydestä ja valitusten sisällöstä kokonaisuutena voidaan kuitenkin päätellä, että valituksessa on tarkoitettu ottaa kantaa ensisijaisesti tapahtumaketjuun vaaliluettelon muodostamiseen liittyvistä toimista vaalilautakunnan päätökseen vahvistaa vaalien tulos, kokonaisuutena. Näin ollen Saamelaiskäräjien hallitus on ratkaisussaan tarkastellut erityisesti em. tapahtumiin liittyviä syy-seuraussuhteita ja niihin liittyvien toimenpiteiden lainmukaisuutta harkitessaan, onko vaalien toimittamiseen soveltuvia saamelaiskäräjälain oikeusohjeita noudatettu.

Ratkaisun perustelut

Erehdys vaaleissa korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä äänestäneiden äänioikeuden edellytysten täyttymisen suhteen

Valituksissa esitetyn argumentoinnin mukaan korkeimman hallinto-oikeuden menettely on johtanut lain vastaiseen lopputulokseen viime kädessä Saamelaiskäräjien vaalilautakunnan vahvistaessa vaalien lopputuloksen. Vaalilautakunnan vahvistamispäätös on kuitenkin vain yksi osa tapahtumaketjua, johon kuuluvien yksittäisten toimenpiteiden erottaminen kontekstistaan ei tässä tapauksessa ole tarkoituksenmukaista, jonka vuoksi asiaa on välttämätöntä tarkastella laajemmin, ottaen huomioon myös korkeimman hallinto-oikeuden suorittamat, vaalien toimittamiseen välittömästi liittyneet toimenpiteet.

Valitusten perusteella korkeimman hallinto-oikeuden vuoden 2015 vaaliluettelon vahvistamista koskevat ratkaisut ovat yhteensä 53 hakijan kohdalla johtaneet saamelaiskäräjälain 3§:n sisältämien objektiivisten kriteerien soveltamisen laiminlyönnin myötä lainvastaiseen tilaan, jossa hakijat on hyväksytty korkeimman hallinto-oikeuden toimesta otettavaksi saamelaiskäräjien vaaliluetteloon. Tällä toimenpiteellä on loukattu sekä vaaliluetteloon hakeutuneiden hakijoiden oikeutta yhdenvertaiseen kohteluun ja toisaalta myös alkuperäiskansan kulttuurista itsemääräämisoikeutta.

Korkeimman hallinto-oikeuden erehtyminen saamelaista identiteettiä osoittamaan tarkoitettujen väitteiden arvioinnissa on tuoreiden korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuiden joukosta noussut esille esimerkiksi vuosikirjaratkaisussa KHO 2015:145. Ratkaisun perusteluissa korkein hallinto-oikeus on todennut,

” Kokonaisarvioinnilla on merkitystä erityisesti tilanteissa, joissa henkilö lähtökohtaisesti täyttää ainoastaan saamelaiskäräjälain 3 §:n 2 kohdan mukaisen edellytyksen, mutta lainkohdan mukainen merkintä on ajalta ennen vuotta 1875. Mitä vanhemmasta luettelomerkinnästä on kysymys, sitä vahvempaa selvitystä edellytetään henkilön muista siteistä saamelaiskulttuuriin.”

Kyseisen ratkaisun perusteluissa korkein hallinto-oikeus on muiden saamelaiskäräjälain 3§:n mukaisten kriteereiden soveltuvuutta arvioidessaan lisäksi todennut,

”Valittaja on kertonut noudattavansa perheineen saamelaista elämäntapaa ja edistävänsä sekä yksityis- että ammatielämässään erittäin aktiivisesti saamen kielen ja kulttuurin revitalisaatiota.”

Valituksessaan hakija itse on kuvannut saamelaista elämäntapaansa, kertoen

”oppineensa lapsuudesta lähtien kulkemaan luonnossa, marjastamaan, kalastamaan, metsästämään ja tekemään perinteistä ruokaa. Kotitarvekalastus jatkuu perheessä edelleen. Valittajan vanhemmat ovat opettaneet metsässä pärjäämisen birgen taitoja. Kesät kuluvat myös hillajängillä, mustikassa ja puolukassa. Tärkein oppi on rakkaus ja kunnioitus luontoa ja esiisien maita kohtaan.”

Saamelaiskäräjien hallituksen näkemyksen mukaan hakijan omaa elämäntapaansa kuvaava selvitys voisi hyvin kertoa jonkun saamelaisen elämäntavasta, mutta yhtä hyvin kysymys voisi olla myös esimerkiksi pohjoisen alueella elävän suomalaisen elämäntavasta ja maailmankatsomuksesta. Lisäksi hakijan työkseen harjoittamat saamen kielen ja kulttuurin tutkimus ja elvytys voivat osoittaa korkeintaan henkilön itsensä kiinnostuksen kohteita, joilla ei voida edes asiaa kokonaisuutena arvioiden osoittaa saamelaiskäräjälain 3§:n yksittäisten kriteereiden täyttymistä.

Korkein hallinto-oikeus on mainitussa ratkaisussaan päätynt lopputulokseen,

” Valittaja on esittämällään selvityksellä osoittanut vahvaa omistautumista saamen kielelle ja kulttuurille, niiden elvyttämiseksi ja välittämiseksi tuleville sukupolville. Hänen itseidentifikaatiotaan saamelaisena ja yhteyttään saamelaisuuteen on pidettävä erittäin vahvana. Valittajan on siten kokonaisuutena arvioitaessa katsottava olevan saamelaiskäräjistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu saamelainen.”

Lopputuloksen osalta korkein hallinto-oikeus ei näin ollen edes väitä, että hakija olisi selvityksellään osoittanut jonkun voimassa olevan saamelaiskäräjälain 3§:n objektiivisista kriteereistä täytyvän, vaan on käytännössä ratkaissut tapauksen osoittamatta minkäänlaista kriittistä pohdintaa sen suhteen, mikä merkitys hakijan esittämällä väitteillä muun muassa elämäntavoistaan ja omistautumisestaan ammatilleen on ollut arvioitaessa voimassa olevan lain sisältämiä edellytyksiä saamelaiskäräjien vaaliluetteloön merkitsemiseksi. Saamelaiskäräjien hallituksen näkökulmasta ratkaisu ei perusteidensa osalta kestä kriittistä tarkastelua ja antaa ulospäin viestin, jonka mukaan saamelaiseksi voi tulla omistautumalla asialleen riittävästi, riippumatta laissa kuvatuista kriteereistä.

Hallituksen esityksessä nykyisin voimassa olevaksi saamelaiskäräjälainsäädännön on todettu lain 3§:ään sisältyvän saamelaismääritelmän osalta seuraavasti:

”Ehdotettu saamelaisen määritelmä on sisällöltään samankaltainen kuin saamelaisten kielilaisissa oleva määritelmä siten, että henkilön on itse pidettävä itseään saamelaisena. Tämän subjektiivisen kriteerin lisäksi määritelmään sisältyisi kuten aikaisemminkin myös objektiivinen peruste. Sen pääsisältönä olisi periaate, että henkilön tulee olla saamelaista

syntyperää: saamelaiseksi synnyttään, ei tulla tai päästä. Poikkeuksena tästä säännöstä olisi ottolapsi, joka muuallakin lainsäädännössä rinnastetaan biologisesti omaan lapseen. Nämä objektiiviset perusteet on lueteltu kohdissa 1–3.”

Esityksen sanamuotoa ”Nämä objektiiviset perusteet on lueteltu kohdissa 1–3.”, on vakiintuneen lain tulkintakäytännön mukaisesti tulkittava siten, että luettelo pykälässä tarkoitetuista objektiivisistä kriteereistä on katsottava tarkoitettujen tyhjentyväksi. Näin ko. kriteeriä on myös ennen korkeimman hallinto-oikeuden ensimmäisen ”kokonaisharkinta” –perusteen sisältäneen vuoden 2011 ratkaisun antamista vakiintuneesti tulkittu.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhtenä tehtävänä on korkeimpana kansallisena hallintotuomioistuimena ohjata toimialansa lain tulkintakäytännössä alempia oikeusasteita sekä muuta yhteiskuntaa. Suomessa noudatetun romaanis-germaanisen oikeusjärjestelmän periaatteisiin kuitenkin kuuluu, että tuomioistuimetkin ovat sidottuja kirjoitetun lain säännöksiin lain sanamuodon, hengen ja tarkoituksen sallimissa rajoissa. Näiden reunaehtojen sisällä korkeimmilla oikeusasteilla on Suomessa toimialallaan valta päättää siitä, mikä on yksittäisen oikeusnormin oikea tulkinta.

Saamelaiskäräjien hallituksen käsityksen mukaan vuoden 2015 saamelaiskäräjävaalien toimittamista varten muodostettuun vaaliluetteloon hyväksymistä koskevien ratkaisuiden osalta korkein hallinto-oikeus on ylittänyt mainitun toimivaltansa ohittamalla kirjoitetun voimassa olevan lain määräykset kokonaan saamelaiskäräjälain 3§:n sisältämien saamelaisuuden objektiivisten kriteerien soveltamisesta.

Valituksissa on todettu, että

”etenkin Enontekiön kunnassa vaaliluetteloon nyt KHO:n päätöksin hyväksytyt henkilöt eivät ole koskaan olleet saamelaisia. Saamelaiset eivät ole pitäneet heitä saamelaisina eivätkä he itsekään ole esiintyneet saamelaisten parissa saamelaisina eivätkä kuuluneet saamelaisiin yhteisöihin. Heidän äidinkieltensä ei ole saame, vaikka jotkut ovat oppivelvollisuuskoulussa viime aikoina opetelleet saamea tai saamelaisilta oppineet.”

Sama käsitys asiasta on ollut myös Saamelaiskäräjien vaalilautakunnalla sekä hallituksella, jotka eivät näiden edellä mainittujen 53 hakijan hakemuksia ja valituksia käsitellessään ole katsoneet hakijoiden täyttäneen yhtäkään saamelaiskäräjälain 3§:n objektiivisista kriteereistä, hyläten hakijoiden hakemukset ja valitukset vaaliluetteloon merkitsemiseksi. Lainvastaisuutta näiden tapausten osalta erityisesti osoittaa se, että myös korkein hallinto-oikeus on useissa em. ratkaisuissaan todennut, ettei hakija täytä yhtäkään saamelaiskäräjälain 3§:n objektiivisista saamelaisuuden kriteereistä, mutta on kuitenkin epämääräisin, ”kokonaisharkinta” –termin taakse olennaisilta osin avoimiksi jääneiden perusteiden nojalla määrännyt hakijan merkittäväksi Saamelaiskäräjien vaaliluetteloon. Merkittävää myös on, että korkeimman hallinto-oikeuden noudattama käytäntö näissä 53 tapauksessa, on ristiriidassa KHO:n oman samaan aikaan antamansa vuosikirjapäätöksen 2015:146 oikeudellisessa arvioinnissa todetun kanssa. Näin siksi, että kyseisessä asiassa, Saamelaiskäräjien purkuhakemuksen johdosta todetaan, että ”saamelaiskäräjistä annetun lain 3 §:n 1-3 kohtaan sisältyvät perusteet ovat pykälän rakenne ja saamelaismääritelmää koskevat yksityiskohtaiset perustelut (HE 24871994 vp) huomioon ottaen keskenään vaihtoehtoisia edellytyksiä, joiden mukaan saamelaisena itseään pitävä henkilö voidaan todeta saamelaiseksi.”

Edellä kuvatun ristiriidan seurauksena korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut ovat muodostuneet syrjiviksi sekä eri hakijoiden perusteiltaan samankaltaisista, jopa identtisistä lähtökohdista tekemien hakemusten välillä että toisaalta myös sen suhteen mistä lain soveltamisen tasosta on ollut kysymys. Tätä osoittaa se, että korkein hallinto-oikeus ratkaisussaan 2015:146 antaa saamelaiskäräjälain 3§:n soveltamisesta täysin erilaisen ohjeen, kuin mitä omissa ratkaisuissaan vuoden 2015 saamelaiskäräjävaalien vaaliluetteloon merkitsemiseksi on noudattanut.

Saamelaiskäräjien hallitus katsoo korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuiden johtavan alkuperäiskansan pakkosulauttamiseen alueen pääväestöön, mikä tarkoittaa, että menettely samalla loukkaa Suomen ratifioiman kansainvälisen Kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen (KP-sopimus) artikloissa 1 ja 27 tunnustettua alkuperäiskansan itsemääräämisoikeutta sekä oikeutta nauttia yhdessä ryhmänsä kanssa kielestään ja kulttuuristaan. Saamelaiskäräjävaaleissa on kysymys juuri kieltä ja kulttuuria koskevan itsehallinnon toteuttamisesta, mikä tarkoitus vaarantuu, mikäli huomattavia määriä valtaväestön edustajia hyväksytään vaaliluetteloon.

Kuten valittajat ovat valituksessaan vaatineet, olisi vaalien lopputulos pitänyt jättää vahvistamatta, sillä lopputulos ei edellä kuvatusta syystä ollut muodostunut lain mukaisesti. Edellä kuvattujen vaaliluettelon muodostumiseen liittyvien syiden lisäksi vaalien toimittamiseen liittyy myös toisenlainen, prosessiin liittyvä lainvastaisuus. Vaaleja ei käyty saamelaiskäräjälain 26c§:n tarkoittaman, ennen vaalitoimituksen aloittamista 20.8.2015 vahvistetun, ”muuttumattomaksi” tarkoitetun vaaliluettelon pohjalta, vaan vaaleihin otettiin em. lainkohdan vastaisesti mukaan 93 uutta äänestäjää, joiden osalta korkein hallinto-oikeus antoi ratkaisunsa vain päiviä ennen vaalien varsinaista äänestyspäivää, jolloin vaaliluettelo oli voimassa olevan saamelaiskäräjälain 26c§:n perusteella jo lainvoimainen ja lain sanamuodon mukaan ”muuttumaton”. Myös tämän toimenpiteen osalta suoritettavat toimet vaalien yhteydessä olivat saamelaiskäräjälain 40§:n tarkoittamalla tavalla lainvastaisia.

Vaalien tuloksen muodostumiseen vaikutti olennaisella tavalla toisaalta myös se, että Suomen postin toiminnassa olevien puutteiden takia huomattava joukko äänioikeutettuja ei pohjoisten kunnissa saanut vaaliasiakirjoja ajoissa, tai ei saanut niitä lainkaan, jotta olisi voinut äänestää.

Edellä selostetun lainvastaisen menettelyn vaikutus vaalien lopputulokseen

Valituksissa ei ole tarkemmin yksilöity sitä, miten edellä kuvatut lainvastaisuudet ovat vaikuttaneet vaalien lopputulokseen. Toisaalta, myös saamelaiskäräjälain 40§:n tarkoittama kriteeri vaalien tulokseen vaikuttamisesta jää sisällöltään hyvin avoimeksi, sillä sanamuotonsa perusteella vaikutus voitaisiin ymmärtää monella tavalla, ensinnäkin joko niin, että jonkun ehdokkaan voitaisiin katsoa jääneen valituksi tulematta päätöksen aiheuttamien seurausten takia tai toisaalta edellytys voitaisiin ymmärtää myös niin, että toimenpiteellä on ollut vaikutuksia ehdokkaiden saamiin äänimääriin, jotka myös ovat osa vaalien lopputulosta. Myös lain esitöiden jättäessä kysymyksen avoimeksi, on käsite vaalien lopputuloksesta ymmärrettävä laajasti siten, että pelkkä äänimäärien vääristyminen hakijoiden ja eri kuntien välillä, on ymmärrettävä lainkohdan tarkoittamaksi vaalien lopputulokseen vaikuttamiseksi. Edellä kuvatun suuntaista tulkintaa tukee myös se, että tarkkoja arvioita tai yksiselitteistä näyttöä asiasta on vaalisalaisuudesta johtuen mahdotonta esittää.

Saamelaiskäräjien hallituksen ratkaisun lopputulos

Saamelaiskäräjien hallituksen käsityksen mukaan on selvää, että saamelaiskäräjien vuoden 2015 vaaliluetteloon merkitsemistä koskevia, hakijoiden kannalta myöntäviä ratkaisuja on korkeimman hallinto-oikeuden toimesta tehty niin paljon, että kyseisten henkilöiden äänet varmuudella ovat vaikuttaneet vaalien lopputulokseen. Edellä kuvattujen perusteluiden nojalla Saamelaiskäräjien hallitus hyväksyy valitukset todeten, että käytyjen vaalien lopputulosta ei ole mahdollista oikaista. Koska tapahtumaketjun vaaliluettelon laatimisesta vaalien lopputuloksen vahvistamiseen -aikana on edellä esitettyin tavoin tapahtunut vakavia lainvastaisuuksia, ei käytyjen vuoden 2015 saamelaiskäräjävaalien prosessin voida katsoa vastaavan voimassa olevan saamelaiskäräjälain tarkoittaman kulttuuri-itsehallinnon toteuttamiselta lain mukaan edellytettyä asianmukaisuutta. Tästä johtuen Saamelaiskäräjien hallitus määrää vuoden 2015 vaalit uudelleen toimitettaviksi 20.8.2015 lainvoimaiseksi todettua vaaliluetteloa käyttäen.